

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 9 1 5 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Ponedeljek, 3. junij 2019 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20), od tega 1 prazno.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

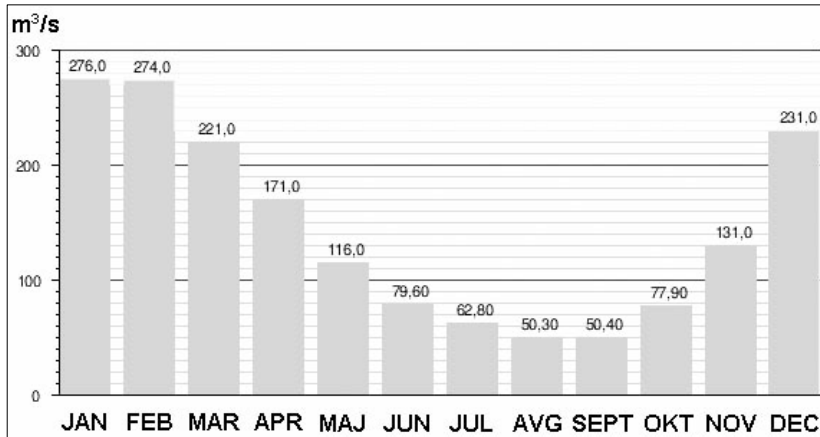
Prazna stran

OBRNITE LIST.

4. Reka, katere rečni režim je prikazan na sliki 2, teče v gričevnatem in ravninskem predelu severnega zmernotoplega pasu. Napišite rečni režim reke, imenujte prevladujoči tip podnebja v njenem porečju in obkrožite območje, po katerem teče omenjena reka.

Slika 2

(Prirejeno po: (fleuve). Wikipedia. 2017. URL: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/fr/timeline/348aee60b5cbd0110edd1946f7956423.png>. Pridobljeno: 21. 3. 2017.)

Rečni režim: _____

Tip podnebja: _____

Območje: osrednji del ZDA   zahodna Francija   vzhodna Kitajska

(3 točke)

5. Z dvema primeroma pojasnite vpliv človeka na pogostejše poplavljanje rek.

1 _____

_____

_____

2 _____

_____

_____

(2 točki)

Svet 1

6. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

DA NE Na območju tundre se bo zaradi dviga temperatur podaljšala vegetacijska doba.

DA NE Dvig morske gladine kot posledica globalnega segrevanja bo povzročil poplavljanje obsežnih tundrskih območij Antarktike.

(2 točki)

8. Napišite podnebni dejavnik, ki odločilno vpliva na veliko količino padavin v kraju, na sliki 4 v nalogi 7 označenem s črko B, in nizko količino padavin v kraju, označenem s črko C.

Podnebni dejavnik (B): _____

Podnebni dejavnik (C): _____

(2 točki)

9. Pojasnite vpliv podnebja na kmetijstvo območij, ki so v legendi slike 8 v barvni prilogi označena s črko A.

_____

_____

_____

(2 točki)

10. Na podnebje Afrike vplivajo tudi morski tokovi. Imenujte enega izmed morskih tokov, ki obliva zahodne obale Afrike, in pojasnite njegov vpliv na padavinske značilnosti.

Morski tok: _____

Pojasnitev: _____

_____

_____

(2 točki)

Svet 2

11. Obkrožite črki pred trditvama, ki opisujeta značilnosti prebivalstva večine držav Podsaharske Afrike.

- A Pričakovana življenjska doba je nižja od 65 let.
- B Delež ostarelega prebivalstva je visok.
- C Rodnost je okoli 10 ‰.
- D Rodnost je nižja od umrljivosti.
- E Ženske imajo najvišje povprečno število otrok na svetu.
- F Države so večinoma poindustrijske.

(2 točki)

12. Imenujte religijo, katere značilnosti opisuje besedilo.

Pripadniki te religije v sveto reko raztrosijo pepel umrlega. V njej opravljajo tudi obredno umivanje. Varanasi je najpomembnejši romarski kraj, kjer so številni templji. Tradicionalni pripadniki te vere še ohranjajo kastni sistem.

_____

(1 točka)

13. Opišite vpliv vere na kmetijstvo v državah, v katerih prevladuje islam.

_____
_____

(1 točka)

14. Z opisom vzroka in posledice pojasnite socialni položaj avstralskih staroselcev.

_____
_____
_____

(2 točki)

15. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama o latinskoameriških Indijancih.

- A Indijanci so večinsko prebivalstvo le še v andskih državah in na karibskih otokih.
- B Ker živijo v gospodarsko manj razvitih državah, imajo slabše možnosti za izobraževanje.
- C Potomci Inkov večinoma poseljujejo višje predele Andov, kamor so se umaknili pred kolonizatorji.
- D Visoko v Andih so razvili intenzivno tržno poljedelstvo s pašno živinorejo lam in alpak.
- E Večina živi v rezervatih, kjer so soudeleženi pri dohodkih iz rudarstva.

(2 točki)

16. Slika 9 v barvni prilogi prikazuje spreminjanje deleža prebivalstva ZDA po regijah v obdobju 1900–2000. Izpišite regijo, ki je doživela največjo spremembo, in pojasnite vzroke za to spremembo.

Regija: _____

Pojasnitev: _____

_____

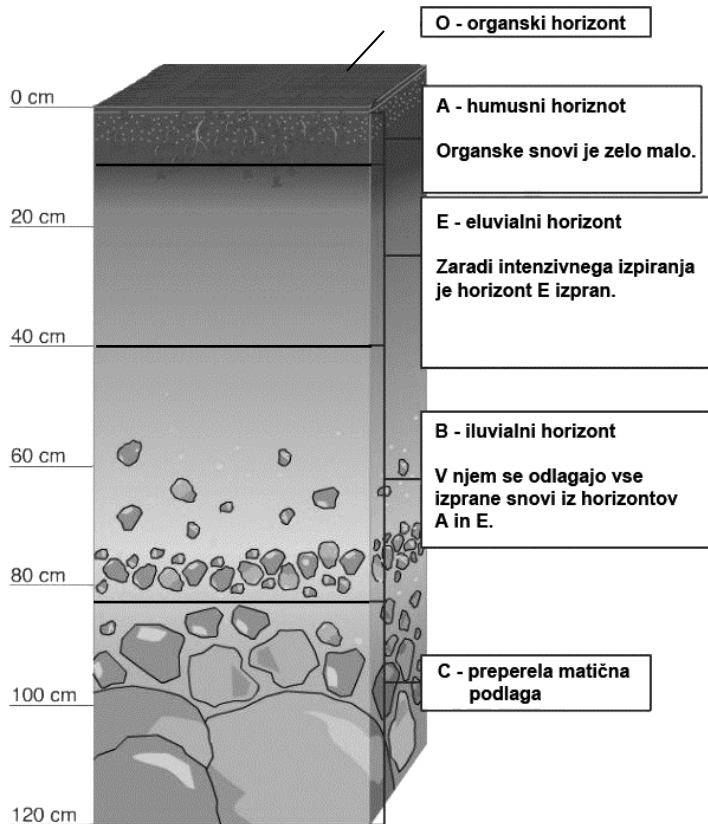
_____

(2 točki)

20. Slika 5 prikazuje profil prsti, ki je razširjena v severnem delu Evrope. Imenujte tip prsti in pedogenetski dejavnik, ki je odločilno vplival na nastanek te prsti.

Slika 5

(Prirejeno po: Kralj Serša, M., in drugi, 2015: Geografija 1. I-učbenik za geografijo v 1. letniku gimnazij. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana. URL: <https://eucbeniki.sio.si/geo1/2516/index2.html>. Pridobljeno: 7. 4. 2017.)

Tip prsti: _____

Pedogenetski dejavnik: _____

(2 točki)

21. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv naravnega rastlinstva na lastnosti prsti v pokrajini, ki jo prikazuje slika 10 v barvni prilogi.

(2 točki)

Evropa 2

22. Glede na sliko 11 v barvni prilogi imenujte osrednje gospodarsko območje v Evropi, ki je v legendi označeno s črko D, in državo, ki je del tega območja in ni članica Evropske unije.

Osrednje gospodarsko območje: _____

Država: _____

(2 točki)

23. Obkrožite pojem, ki pravilno dopolnjuje posamezno trditev.

Železovo rudo so s severa Švedske pozimi večinoma prevažali po Botniškem zalivu / Atlantskem oceanu.

Po odpravi socializma leta 1991 je bila pomemben cilj nove ruske oblasti privatizacija gospodarstva / nacionalizacija gospodarstva.

(2 točki)

24. K državam Severne Evrope napišite obnovljivi vir energije, iz katerega proizvedejo največ električne energije. Izbirajte med: energija vetra, hidroenergija, Sončeva energija, geotermalna energija in energija plimovanja.

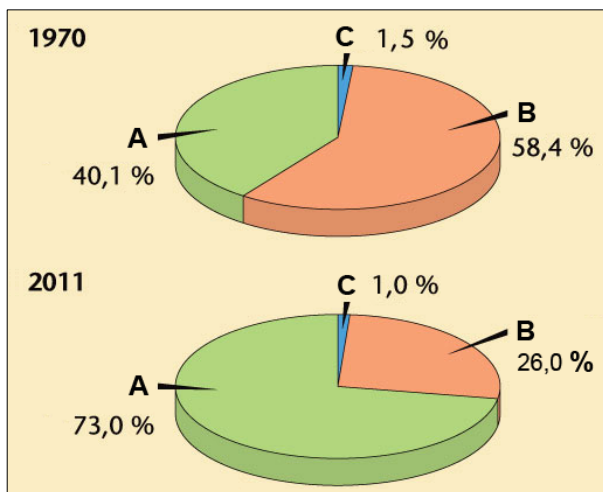
Norveška: _____

Danska: _____

(2 točki)

25. Slika 6 prikazuje deleže zaposlenih v Porurju po sektorjih dejavnosti v letih 1970 in 2011. Napišite sektor dejavnosti, ki je označen s črko B, in opišite vzrok za njegovo spremembo med navedenima letoma.

Slika 6

(Prirejeno po: Slikovno gradivo iz učbenika Evropa (2. in 3. letnik gimnazije). Modrijan.si. URL: <http://www.modrijan.si/slv/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Evropa-2.-in-3.-letnik-gimnazije-2015>; slika 179. Pridobljeno: 19. 3. 2017.)

Sektor dejavnosti: _____

Opis: _____

(2 točki)

26. Imenujte industrijsko območje v Vzhodni Evropi, ki je na sliki 12 v barvni prilogi označeno s črko A. Pojasnite težavo, ki so jo v obdobju Sovjetske zveze imela industrijska območja, označena s črko B.

Industrijsko območje: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

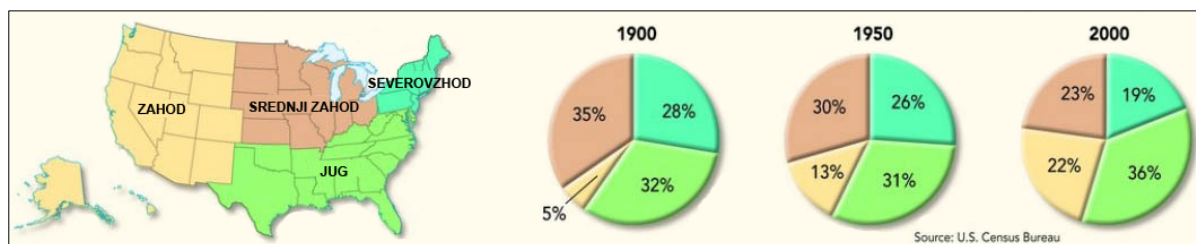

Prazna stran

Slika 9: Spreminjanje deleža prebivalstva ZDA po regijah

(Prirejeno po: USA Population Density Wall Map. Maps.com. URL: <https://www.maps.com/usa-population-density-wall-map.html>. Pridobljeno: 22. 2. 2017.)

Slika 10

(Vir: Slikovno gradivo iz učbenika za geografijo v osnovni šoli (6. razred). Modrijan.si. URL: <http://www.modrijan.si/slv/content/download/15652/173761/file/Panonska%C5%BEina%20na%20Mad%C5%BEarskem.jpg>. Pridobljeno: 18. 3. 2017.)

M 1 9 1 5 0 1 1 1 1 9

Slika 11

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2008: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 28. Modrijan. Ljubljana)

Slika 12

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2008: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 45. Modrijan. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

